

Szczecin, dnia 2 stycznia 2017 r.

Plan pracy Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego na 2017 r.

Plan pracy ZPK na 2017 r. obejmuje realizację zadań statutowych dotyczących między innymi: ochrony przyrody, walorów krajobrazowych i kulturowych, w tym inwentaryzację i monitoring zasobów, prowadzenie działalności w zakresie nadzoru nad obszarami parków, w tym poprzez lustracje i patrole, współpracę z partnerami na bazie podpisanych porozumień tj.: organizację działalności turystycznej i rekreacyjnej, edukacyjnej, upowszechnianie informacji na stronach internetowych, współpracę w tym zakresie z gminami i organizacjami pozarządowymi, organizację konkursów, warsztatów, spotkań. Planowane zadania, dotyczą takich które zostały rozpoczęte w poprzednich latach i będą kontynuowane, jak również nowych.

Planowane zadania w szczególności związane będą z:

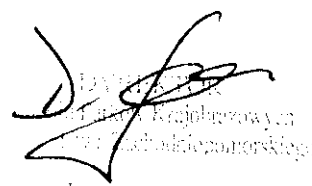
- a) kontynuowania procedury opracowywania i opiniowania 4 uchwał w sprawie parków krajobrazowych,
- b) realizacją złożonych wniosków do RPO i Interreg VA, w przypadku otrzymania dofinansowania, wykaz wniosków w załączniku do sprawozdania,
- c) kontynuacją konkursów o parkach krajobrazowych: „Znam Szczeciński Park Krajobrazowy” XXIII edycja, Ogólnopolskiego konkursu „Poznajemy Parki Krajobrazowe polski” edycja XVI i XVII, „Znam Drawski Park Krajobrazowy” edycja II, realizowanych wraz z działaniami edukacyjnymi i promocyjnymi,
- d) kontynuacją działań w zakresie edukacji młodzieży przedszkolnej i szkolnej na bazie współpracy ze szkołami i nadleśnictwami, kontynuacja warsztatów dla nauczycieli,
- e) organizacją szkoleń w zakresie ochrony gatunków i ich monitoringu, w tym siedlisk związanych z zalewowymi obszarami w dolinach rzek i ptaków,
- f) organizacją w maju Międzynarodowego Dnia Parków Krajobrazowych jako otwartego spotkania informacyjno – edukacyjnego powiązanego z wypoczynkiem na świeżym powietrzu,
- g) współorganizacją obchodów jubileuszu 90-lecia rezerwatu przyrody Bielinek, jako wydarzenia transgranicznego,
- h) organizacją na przełomie września i października dwunastego spotkania o charakterze masowym i międzynarodowym „Tygodnia Żurawia” z rozszerzeniem obszaru projektu na Iński park Krajobrazowy,
- i) współudziałem lub współpartnerstwem w przedsięwzięciach takich jak: Olimpiada Geograficzna, festiwal miejsc i kultur „Włóczykij” w Gryfinie, Jarmark Jakubowy, Jarmark Bożonarodzeniowy i innych,
- j) bieżącą pracą Rady Zespołu Parków Krajobrazowych,
- k) kontynuacją współpracy z Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego,
- l) rozbudową i aktualizacją strony internetowej oraz systemu informacji przestrzennej,
- m) kontynuacją procedur sporządzenia planów ochrony dla parków nieposiadających planów oraz aktualizację zatwierdzonych planów, w tym poszukiwania źródeł finansowania oraz współudziałem w opracowywaniu audytu krajobrazowego dla województwa,
- n) bieżącymi lustracjami obszarów Parków Krajobrazowych pod kątem naruszeń, monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych, walorów kulturowych, promocji i edukacji,

- o) współpracą transgraniczną, w zakresie promocji i wymiany doświadczeń tym prowadzenie działań mających na celu przygotowywanie wniosków do funduszy Life, Interreg V, Interreg Europa Centralna w nowym okresie finansowania, wspólne lustracje tematyczne, warsztaty, spotkania, współudział w realizowanych wspólnie projektach.

Podobnie jak w poprzednich latach na wyżej wymienione zadania Zespół Parków ubiegać się będzie o dofinansowanie z pozabudżetowych źródeł finansowania w szczególności z WFOŚiGW, RPO i funduszu Interreg. Liczba realizowanych projektów zależeć będzie od decyzji instytucji decydujących o przyznaniu dofinansowania, możliwości uzyskania wkładu własnego i pokrycia kosztów przygotowawczych.

Jako niemożliwe do zrealizowania w całości przez Zespół są w dalszym ciągu obowiązki nałożone na Dyrektora Parków Krajobrazowych wprowadzone w styczniu 2012 r. ustawą z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. Nr 208 poz. 1240). Ustawa wskazuje Dyrektora jako odpowiedzialnego za zapewnienie bezpieczeństwa osób kąpiących się na kąpieliskach i w miejscach zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli, na obszarach parków krajobrazowych. Zadania te, nie są możliwe do realizacji nawet przy zwiększonym budżecie ponieważ wymagają znacznie wyższych nakładów finansowych oraz kadrowych wynikających z konieczności wyznaczenia miejsc przeznaczonych do kąpieli, ich monitorowania i nadzoru. W przedmiotowej sprawie podpisano porozumienie z WOPR, które częściowo realizuje te zadania (nie zwalnia to jednak Dyrektora z odpowiedzialności) oraz wnioskowano o zmianę zapisów ustawy i wykreślenie Dyrektora parków krajobrazowych z wykazu podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo. Przedmiotowy wniosek motywowano faktem, iż Dyrektor parku krajobrazowego realizuje zadania określone w ustawie o ochronie przyrody a dotyczą one w szczególności: ochrony przyrody, wartości krajobrazowych, historycznych, kulturowych we współpracy z innymi jednostkami i podmiotami. Prowadzona działalność edukacyjna, turystyczna i rekreacyjna, stawia za cel priorytetowy ochronę wartości dla których dany park został powołany. Park krajobrazowy w odróżnieniu od parku narodowego lub innych jednostek, w tym samorządowych, nie jest właścicielem czy zarządcą gruntów, stąd nie jest upoważniony do wprowadzania ograniczeń związanych z obowiązkami wynikającymi z ustawy jak również do ich egzekwowania.

Bardzo trudnym do zrealizowania jest również zadanie polegające na opracowaniu planów ochrony dla parków krajobrazowych. Obecnie 2 z pośród 6 nadzorowanych parków posiadają zatwierdzone plany. Ze względu na brak źródeł finansowania, jak również niewystarczające środki w bieżącym budżecie nie jest możliwe przystąpienie do realizacji tego zadania, przy czym termin ustawowy na realizację upływa 15 listopada 2018 r.

Dyrektor
Parków Krajobrazowych
Powiatu Lublinskiego
Dorota Jurecka

Wykaz wniosków złożonych w 2016 r. do konkursów na działania dofinansowane ze środków funduszy Europejskich.

1. RPO WZ projekt pn. „Budowa, infrastruktury turystycznej w Parkach Krajobrazowych woj. zachodniopomorskiego w celu zmniejszenia antropopresji – Etap II”, Oś priorytetowa: IV Naturalne otoczenie człowieka, Działanie 4.6 - Wsparcie infrastrukturalnych form ochrony przyrody i krajobrazu. Główny cel: Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami. Priorytet Inwestycyjny: 6d Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę. Typ projektu: „a) zachowanie walorów krajobrazowych”. Cel szczegółowy RPO WZ 20142020 Wzmocnione mechanizmy ochrony przyrody. Działamy ukierunkowując ruch turystyczny, promując walory parków krajobrazowych regionu i edukując jednocześnie (realizując tym samym zadania ustawowe wynikające z ustawy o ochronie przyrody). Projekt realizowany będzie w znacznej mierze na terenie Specjalnej Strefy Włączania, stanowi również praktyczne wdrożenie takich dokumentów strategicznych jak: Strategia Rozwoju Polski Zachodniej, Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa do 2020, Program Ochrony Środowiska z perspektywą na lata 2016-2019, Regionalna Strategia Innowacji Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2011-2020

W ramach projektu zaplanowano do realizacji:

- 1) Budowę dużej infrastruktury turystycznej wymagającej uzyskania pozwolenia na budowę: wieże (5szt.) i platformy (2szt.) widokowe, pomosty (3szt.) oraz wiaty ogniskowe (9szt.), opracowano koncepcję dla tych obiektów (zgodnie z regulaminem),
- 2) Posadowienie małej infrastruktury turystycznej wymagającej uzyskania braku sprzeciwu od organu administracji architektoniczno-budowlanej (starostowie), procedura zgłoszeniowa jest w trakcie. Zaplanowano do posadowienia ponad 2000 elementów infrastrukturalnych, w tym: wiaty, kosze na śmieci, stojaki rowerowe, ławy, stoły, ławo-stoły, tablice i elementy edukacyjne oraz tablice urzędowe – zakończenie oznakowywania granic PK.
- 3) Działania promocyjne polegające na emisji map parków z granicami obszarów chronionych, zaznaczonymi miejscami ciekawymi z punktu widzenia turysty i miejscami inwestycyjnymi. Organizacja warsztatów i konferencji promującej projekt.

Lokalizacja projektu:

Ze względu na wytyczne RPO dotyczące obszarów działań konkursu, do współrealizacji projektu ZPKWZ zaprosiło wszystkie Gminy i Nadleśnictwa, zarządzające gruntami parków krajobrazowych województwa zachodniopomorskiego. Umowę partnerską podpisało 32 Partnerów, w tym **Nadleśnictwa:** Chojna, Czaplinek, Dobrzany, Mieszkowice, Połczyn, Gryfino, Kliniska, Barlinek, Choszczno, Łobez oraz **Gminy:** Barlinek, Barwice, Boleszkowice, Borne Sulinowo, Cedynia, Chociwel, Chojna, Czaplinek, Dobrzany, Ińsko, Kobylanka, Mieszkowice, Moryń, Nowogródek Pomorski, Ostrowice, Pełczyce, Połczyn-Zdrój, Stare Czarnowo, Miasto Szczecin, Trzcińsko-Zdrój, Węgorzyno, Złocieniec.

2. w ramach funduszu INTERREG VA, Oś IV Natura i kultura, 6 cel tematyczny - zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami pt.: „Zrównoważona turystyka wodna w Unikalnej Dolinie Dolnej Odry”

W ramach projektu zaplanowano do realizacji:

- 1) Wieża widokowa – Boleszkowice
- 2) Taras widokowy – Widuchowa

- 3) Sieć infrastruktury turystyki wodnej/ miejsca odpoczynku (wiata z ławostolem, miejsce ogniskowe, tablice edukacyjno-informacyjne) – Cedynia, Widuchowa, Mieszkowice, Boleszkowice, Gryfino, Kołbaskowo
- 4) Panorama sferyczna + monitor multimedialny z oprogramowaniem
- 5) Szkolenia dla przewodników po DDO
- 6) Przewodnik dla kajakarzy (wodoodporny) w trzech językach (pl, de, en)
- 7) Mapy turystyczne z naniesionymi powstałymi w projekcie miejscami dla turystów
- 8) Artykuły informacyjno-promocyjne w prasie lokalnej polskiej i niemieckiej
- 9) Konferencja zamykająca projekt (dwa dni, drugi dzień otwarty / transport do miejsc inwestycji)

Lider projektu - miasto Schwedt nad Odrą, Park Narodowy Doliny Dolnej Odry oraz Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego podjęły wspólnie inicjatywę przygotowania nowatorskiego polsko-niemieckiego projektu, mającego na celu rozwój turystyki wodnej w regionie. Celem jest kontynuacja transgranicznego, zrównoważonego rozwoju turystyki poprzez stworzenie nowej infrastruktury dla turystyki wodnej oraz wspólne działania promocyjne i marketingowe. Głównymi zamierzeniami projektowymi są: stworzenie sieci naturalnych miejsc odpoczynku (po stronie polskiej i niemieckiej), zakup tratwy solarnej, rozszerzenie oferty Centrum Turystyki Wodnej (po stronie niemieckiej), budowa wieży i platformy widokowej (po stronie polskiej), opracowanie trójjęzycznych tablic informacyjnych, udostępnienie zwiedzającym bogatej oferty multimedialnej oraz wydanie publikacji. Celem jest udostępnienie szerszej publiczności w sposób ciekawy, ale i zrównoważony, unikalnego pl-de naturalnego obszaru zalewowego w dolinie rzeki Odry, zachowując jednocześnie jej charakter i bogactwa naturalne. Obszar, na którym realizowany będzie niniejszym projekt w znacznej mierze pokrywa się z granicami PN "Dolina Dolnej Odry" oraz parków krajobrazowych: PK Doliny Dolnej Odry i Cedyński PK. Cały obszar obejmuje ok. 50.000 ha, od bram Szczecina w kierunku południowym, aż do przejścia granicznego Hohenwutzen/Osinów Dolny. Po polskiej stronie projekt zlokalizowany na terenie gmin: Kołbaskowo, Gryfino, Widuchowa, Cedynia, Mieszkowice, Boleszkowice (gminy nadgraniczne) i Nadleśnictwo Gryfino.

3. w ramach funduszu INTERREG VA, Oś IV Natura i kultura, 6 cel tematyczny - zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami, pt.: „**Przystosowanie mostu europejskiego Siekierki-Neurüdnitz do ruchu turystycznego**”

W ramach projektu zaplanowano do realizacji:

- 1) Remont mostu Siekierki – Neurüdnitz/ przystosowanie do ścieżki pieszo-rowerowej z platformą widokową i miejscami odpoczynku
- 2) Działania ochronne – analiza przyrodnicza i posadowienie do 10 platform dla puchacza
- 3) Film reklamowy – przedstawienie mostu w stanie obecnym, nagrania z przebiegu prac, efekt końcowy – most jako ścieżka pieszo-rowerowa
- 4) Spoty reklamowe w radio i TV
- 5) Stworzenie strony internetowej projektu – linki na stronach gmin/ instytucji/ organizacji
- 6) Konferencja zamykająca projekt

Partnerem wiodącym projektu jest ZPKWZ, a partnerem projektu niemiecki Urząd Barnim-Oderbruch.

Od roku 2004 czynione są starania po stronie polskiej i niemieckiej, aby nieczynny most Siekierki - Neurüdnitz przywrócić do życia. Tym razem już nie jako most kolejowy, ale jako połączenie pieszo-rowerowe szlaków turystycznych niemieckich i polskich. Nieczynny most kolejowy Siekierki - Neurüdnitz łączy dwa brzegi Odry, a wokół i pod

jego 785 metrową konstrukcją rozciągają się tereny starorzecza Odry nazywane Kostrzyńskim Rozlewiskiem. Są to wyjątkowo cenne, naturalne rozlewiska Odry w Cedyńskim Parku Krajobrazowym. Jest to część większego, transgranicznego kompleksu przyrodniczego położonego wzdłuż koryta Odry znanego po stronie polskiej i niemieckiej jako Unikalna Dolina Dolnej Odry. Dodatkowo obszary te objęte są ochroną siedliskową i ptasią w ramach europejskiej sieci Natura 2000. Pod względem wartości przyrodniczych to ostatni taki obszar w Europie, gdzie na tak dużym obszarze naturalne fluktuacje poziomu rzeki nie są regulowane sztucznie, a gospodarka człowieka ma wiele z charakteru ekstensywnego, koegzystującego z otaczającą ją naturą. Dzisiaj może zostać symbolem wspólnej europejskiej historii, przyrody oraz pojednania Polski i Niemiec, a także inspiracją do współpracy polsko-niemieckiej dla obecnych i przyszłych pokoleń. Most administracyjnie, w polskiej części zlokalizowany jest w gminie Cedynia.

4. RPO WZ 4.4 projekt w trakcie opracowania, na wsparcie nieinfrastrukturalnych form ochrony przyrody, na działania z zakresu ochrony gatunków i siedlisk w parkach krajobrazowych, wniosek pn.: „*Wzmocnienie ochrony bociana białego i nietoperzy oraz realizacja zadań czynnej ochrony w rezerwach przyrody na obszarach Parków Krajobrazowych województwa zachodniopomorskiego*” dotyczy będzie polegało na podjęciu działań ochrony czynnej. Dla nietoperzy będzie to poprawa siedlisk w/n budynkach mieszkalnych i gospodarczych, w tym zawieszanie budek natynkowych i podtynkowych w miejscach o stwierdzonym występowaniu nietoperzy oraz budowa zabezpieczeń, przez spadaniem odchodów na strychach w domach gdzie występują kolonie rozrodcze. Równie ważne będzie wzmocnienie siedlisk na obszarach wiejskich i leśnych poprzez montaż budek w transektach. Działania te przyczynią się do poprawy stanu i zwiększenia populacji nietoperzy. Głównymi działaniami dla bociana białego będzie konserwacja gniazd lub instalacja nowych platform lęgowych. W przypadku części gniazd zrzucony zostanie ich fragment co zapobiegnie przechylaniu i łamaniu się platform przez zbyt wysokie i ciężkie gniazda, w przypadku innych gniazd zainstalowane zostaną platformy na słupach linii energetycznych zapewniając bezpieczeństwo bocianom i zapobiegając powstawaniu awarii związanych z przesyłem energii. W przypadku kolejnych gniazd przycięte zostaną gałęzie uniemożliwiające dołot co znacznie ułatwi ptakom korzystanie z gniazda. Pozostałe platformy będą gotowe do użycia w przypadkach nagłych lub przekazane zakładom energetycznym, które umiejscowią je w wybranych przez siebie lokalizacjach. Działania te zabezpieczą bociany przed porażeniem prądem oraz przyczynią się do zwiększenia sukcesu lęgowego tych ptaków. W rezerwach przyrody zostaną przeprowadzone zabiegi ochrony czynnej przewidziane w planach ochrony rezerwatów lub planach zadań ochronnych. Ich celem jest utrzymanie lub przywrócenie bioróżnorodności, utrzymanie organizacji socjalnej i relacji ekologicznych między populacjami organizmów żywych oraz relacji z siedliskami występującymi w rezerwach. Zadania takie to głównie usuwanie roślinności niepożądaney, inwazyjnej i obcej, utrzymanie odpowiednich poziomów wody i monitorowanie jej poziomu, monitoring gatunków cennych i zagrożonych, wsiedlanie/przesiedlanie populacji gatunków cennych, montaż tablic z przebiegiem tras edukacyjnych.

DYREKTOR
Zespał Parków Krajobrazowych
Województwa Zachodniopomorskiego
[Podpis]
Dorota Jankowska

